

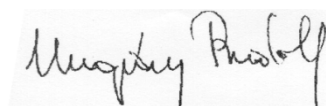
Ajánló

Tartalomszolgáltatás, tárgyszolgáltatás

Az információkereső nyelveken (osztályozási rendszereken, tárgyi kifejezéseken, besorolási adatokon) alapuló online katalógusok a dokumentumrekordok kereshető tárolását biztosítják. Az elmúlt évtizedekben alakultak ki az ontológiák és a tématerképek, amelyekkel már nemcsak a dokumentumrekordoknak, hanem az elsődleges információknak a kereshető tárolása is megvalósítható. Ezekben a rendszerekben a másodlagos vagy metaadatokat képviselő információkereső nyelv a katalógusok nyelvi rendszeréhez képest sokkal hangsúlyosabban uralja a felhasználói felületet. A „nyelv” vizuális dominanciája kifejezi, hogy milyen mértékben válik egyre fontosabbá a metaadat.

A tématerképrendszert (Topic Map) a TMT-ben korábban *Ignéczi Lilla* a dokumentumrekordok, tehát a másodlagos információk keresése szempontjából tárgyalta. **Tóth Máté** mostani tanulmánya a tématerképnek az elsődleges információk keresésére vonatkozó alkalmazásából indul ki. Ismerteti a rendszer filozófiáját, az ontológiafejlesztés és a vállalati tudástérkép kérdéseit, néhány tématerképszoftvert, és bemutatja a tématerképek oktatásának gyakorlatát a külföldi könyvtáros-képzésben. A tématerkép relációs struktúráinak segítségével az információkereső nyelvek, a metaadatok legfontosabb tulajdonságát ismerhetik meg a hallgatók. Képet kapunk arról, milyen színvonalon kell(ene) a digitális könyvtári ismereteket, s vele a tartalomszolgáltatást oktatni Magyarországon.

A tartalomkezelés technológiai fejlődésével párhuzamosan a tárgyak (többek között a dokumentumpéldányok) elektronikus nyomon követése terén is jelentős a technológiai fejlődés. Az RFID (Radio Frequency IDentification), azaz a termékek, tárgyi- és forgóeszközök, személyek követésére és azonosítására szolgáló technológia a hagyományos vonalkódtechnikát hivatott felváltani. Ezzel az intelligens tárolási azonosítással („intelligent shelf”) a könyvtárak dokumentumai a vonalkódhoz képest lényegesen rugalmasabban és adatgazdagabban kezelhetők. A bemart adó-vevő antennával és parányi chippel ellátott címkén tárolják az azonosító adatokat, amelyeknek olvasását, bevitelét, továbbítását rádióhullámok segítségével, adatgyűjtőkkel és leolvasókkal valósítják meg. A dokumentumpéldányokra rögzített címkéken a vonalkódhoz képest nagyságrendekkel több adatot tárolhatunk, és ezek fizikai kontaktus nélkül, nagyobb távolságból hozzáférhetők. **Horváth Zoltánné, Kótai Katalin és Wittinghoff Judit** közleménye az RFID technológia bevezetését ismerteti a *Richter Műszaki Könyvtárban*. Az alkalmazás figyelemre méltó vonása, hogy ezúttal Magyarországon elsőként egy könyvtári rendszer (az OLIB) és az RFID integrációját valósították meg.

(Ungvári Rudolf)